

Muihin sairauksiin liittyviä silmälöydöksiä

Lääkärikirja Duodecim

22.12.2021

Silmätautien erikoislääkäri Matti Seppänen

- Diabetes
- Kilpirauhasen toimintahäiriö
- Sarkoidoosi
- Reuma
- Myyräkuume
- Kirjallisuutta

Keskeistä

- Silmäoireet voivat olla ensimmäinen merkki systeemisairaudesta.
- Silmälääkärin tutkimuksessa havaittavien merkkien avulla voidaan joissakin tapauksissa aikaistaa systeemisairauden diagnoosia ja ohjata ajoissa lisätutkimuksiin oikealle erikoisalalle.
- Silmäoireet ovat tärkeä mittari, kun perustaudin hoitoa suunnitellaan. Silmäoireet voivat olla merkinä taudin aktiivisuudesta.

Useisiin elinten sairauksiin liittyy silmäongelmia. Usein nämä edellyttävät säännöllistä seurantaa.

Diabetes

[Diabeteksessa](#) silmälöydöksinä voivat olla [diabeettinen verkkokalvosairaus](#) tai diabeettinen makulasairaus (tarkan näön alueen sairaus). Lisäksi diabetesta sairastavalla riski [kaihin](#) esiintymiselle on tavallista suurempi.

Kilpirauhasen toimintahäiriö

[Kilpirauhasen toimintahäiriössä](#) silmälöydöksinä voivat olla ulospäin pullistuneet silmät, kahtena näkeminen (ns. kaksoiskuvat), silmäntakainen kipu tai arkuus silmiä liikuteltaessa. Silmissä voi myös olla hiekan tunnetta, ja näöntarkkuus voi olla alentunut.

Sarkoidoosi

[Sarkoidoosia](#) sairastavilla potilailla yleinen oire on kuivasilmäisyys. Yhtenä löydöksenä voivat olla lasiaisen samentumat. Verkkokalvon verisuonissa voi olla tulehduksellisia muutoksia. Silmälääkärin tutkimuksissa värikalvolla voidaan joskus havaita jyväismäisiä muutoksia (ns. granuloomia eli tulehdussolukertymiä).

Silmäluomien granulooma voi johtaa ripsien puutteeseen. Sarkoidoosiin voi liittyä silmäluomien vaaleneminen (polioosi). Silmäluomen rakenteen muutokset voivat johtaa silmäluomen sisäänpäin kääntymiseen. Silmää liikuttavien lihasten jyväismäiset muutokset voivat aiheuttaa karsastusta ja silmän eteenpäin työntymistä (ns. proptoosi).

Jyväismäisiä granuloomamuutoksia voi esiintyä myös silmien sidekalvoilla. Kovakalvon ja sitä ympäröivän sidekudoksen tulehdus (skleriitti ja episkleriitti) voivat johtua sarkoidoosista. Silmälääkärin tutkimuksissa voi kammiokulman linssitähystyksessä (ns. gonioskopia) olla löydöksenä kammiokulman trabekkelivyöhykkeen jyväismäisiä

muutoksia. Kaihin esiintyminen voi aikaistua sarkoidoosia sairastavilla potilailla.

Myös näköhermon tulehdus voi liittyä sarkoidoosiin.

Reuma

Reumasairauksien yhteydessä voi esiintyä kuivasilmäisyysoiretta sekä silmän alueen tulehduksellisia sairauksia (esim. [iriitti eli värikalvotulehdus](#)).

Myyräkuume

[Myyräkuume](#) voi aiheuttaa muiden oireiden lisäksi näköhäiriöitä ja silmänpaineen nousua. [Myyräkuumeen aiheuttamista silmäoireista](#) on oma artikkeli.

Artikkelin tunnus: dlk01239 (027.034)

© 2022 Kustannus Oy Duodecim